

Nuna job-imik aaqqissuussi- nermik pilersitsinissamut nassuaat

**Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu
Naalakkersuisoqarfik**

Juuli 2012

Nuna job-imik aaqqissuus-
sinermik pilersitsinissamut
nassuaat

Imarisai

Aallaqqasiusut 2

Nunavut-ip Nunavik-illu pilersaarummi soqutigisaat	4
Nunavut	4
Nunavik	6

Kalaallit inuuusuttatta akornanni aaqqissuussinerup atornissaanut soqutiginninneq 7

Nordisk Ministerrådip pilersaarutip tapersorsornissaanut soqutiginninnera	9
--	----------

Pilersaarusiaqqaaq	10
Siunertaq	10
Periarfissinniakkat pilersaarusiaqqaallu misissornera	10
Piffissaa sumiinnissaalu	11
Peqataasussanut program-i	11
Aaqqissuussaaneq	11
Naliliineq	12
Pilersaarusiaqqaamut aningaasartuutissatut missingersuutit	12
Pilersaarusiaqqaap aningaasalersorneqarnissaa	14

Innersuussinerit 15

Aallaqqaasiut

Juliane Henningsen Jane Petersenilu UK 2011 siunnersuuteqarput Nuna job-imik aaqqissuussineqaqqullugu – innuttaasut inuusuttaasa akornanni paarlaasseqatigiittarnissamut programmiliortoqas-sasoq Nunatsinni kiisalu canadami Inuiaqatigiit Inuit Nunavut-miut Nunavik-miullu akornanni. Siunnersuullu ima imaqarpoq:

"Matumuuna inatsisartut aalajangiivissaattut siunnersuut saqqummiupparput, Naalakkersuisut Nunavut-mi Nunavik-milu oqartussaasut akisussaassuseqartut suleqatigalugit suleqatigiinnissamut programmiliussasut, siunertaassasorlu inuusutt 16-it 30-llu akornanni neqeroortoqarsinnaassasoq paarlaasseqatigiilluni najugaqarnissamut – taamatullu nunani taakkunani pingasuni tamani sulisinnaassasut.

Suleqatigiinnissamut programmi aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni, Nunavut-mi Nunavik-milu inuusuttut 16-it 30-llu akornanni ukioqartut periarfissinniarlugit avannaarsuani inuuneq misileqqullugu neqeroorfigalugit suliffissaannik, najugaqfissaannik kulturikkullu inuunermi ingerlatseqataanermikkut, taamaaliornikkut taakku nunani allaniittut inooriaasiisigut, oqaasiisigut kulturiatigullu paasisimasaqarnerulerlernermikkut.

Taamatut aaqqissuussineq/suleqatigiinnissamut programmi taamaaqataa nunani avannarlerni atorneqareerpoq taaguuteqarluni Nordjob nunanillu avannarlernit ataatsimut aningaasalersorneqarluni. Nordjob-ip sulissutigaa inuusuttut 18-it 28-llu akornnanni ukioqartut nunanik avannarlernik ilisimasaqarnerulernissaat nunani avannarlerni allani namminersorlutilluuniit aaqqissuussaasuni aasaanerani sulifissanik neqeroorfiginerisigut.

Inuusuttut paarlaasseqatigiinnikkut najugaqartinneqartarneranni pingaartuuvoq ilisimalikkat nutaat ilisimasaqarfigilikallu ineriartortinnissaat aamma inuusutunut peqataasunut tamanut ineriartortitseqataassammata. Inuusuttut nunanit assigiinngitsuneersut imminnut ilinniarteqatigiittarput, isumassarsianik agguaassivi-geqatigiillutik isummanillu inuunermik ilaanni iluaqutigisinnaasaminnik tuniorateqattigillutik. Taamatuttaaq oqaatsittigut ilisimasaqarnerulertarput kulturillu al- lat ilisimasaqarfiginerulerlugit, paarlaasseqatigiinnikkullu najugaqarnermi ator-sinnaasamik ilinniagaqarnermik kinguneqartitsisinnadalluni.

Naak Kalaallit Nunaanni ilinniagaqarnissaq anguniarneqaraluartoq paasinarpooq ilinniagaqarnissamut itigartitaasartut amerliartortut. August 2010-mi soorlu inis-sanut Piareersarfikkoortussanut 715-iusunut 1300 miss. qinnuteqarsimapput sulilu amerlaqisut ilinniarnertuunngorniarfikkoornissamik piumasaqaatitigut itigartin-neqartarput, aamma inuussutissarsiutitigut tunngaviusumik ilinniagaqarnermi (ar-laanni 500 arlaanni 250). Saniatigut aamma ilinniagaqaraluartut 25% miss. ilinni- arnerminnik unitsitiinnartarput. Taamak ineriartorneq ernumanarpoq iliuuseqar-figisariaqarlunilu.

Taamaattumik Kalaallit Nunaanni inuusuttortavut amerlanerusunik periarfissitta-riqarpagut, aamma taamaaliornikkut oqaatsitigut atuisinnaanererat pitsaaneruler-

*sissinnaagatsigu inuuusuttortagullu inerisimanerulersillugit ilinniagaqarnermik in-
gerlatsilernissaannut taamatullu Kalaallit Nunaanni, Nunavut-mi Nunavik-milu
inooriaasiannik kulturiannillu paasisimasaqarnerulersillugit.*

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnerani aalajangjivigineqarpoq Naalakkersuisut nalunaarusiussasut, paasissutissiisumik sutigut periarfissaqarnersoq, aaqqissuussinermik taamaattumik pilersitsinik-
kut. Nassuaat taanna suliarineqarpoq UK 2011-imilu saqqumiunneqarluni. Taamaattorli nassuaammi
innersuutigineqarpoq aalajangivissinnaanissaq pitinnagu misissuinerit amerlanerusut ingerlateqqaartari-
artut.

*"Naalakkersuisut pisussaatinneqarput kingusinnerpaamik UK 2012 nassuaammut tapiliussat ogalli-
sissanngorlugit saqqummiutissagaat, paasissutissiissutigissallugu Nuna job-imik aaqqissussinissamut
periarfissaqarnersoq Nunavut aamma Nunavik peqataatillugit taamatullu qanoq aaqqissuussivigi-
neqarsinnaanersoq aningaasalersorneqassasorlu."*

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititap sisamat tikkuarpai, taaku erseqqinnerusumik misis-
sorneqaqqullugit:

- Nunavut-ip Nunavik-illu pilersaarummi soqtigisaat
- Nordisk Ministerrådip pilersaarutip tapersorsornissaanut soqtiginninnera
- Kalaallit inuuusuttut aaqqissuussinerup atornissaanut soqtiginninnerat
- Pilersaarutip aningaasalersorneqarnissaanut periarfissat

Taamaattumik nassuaammi saqqummiunneqartumi paasissutissiissutiginiarneqarput, qanoq Nunavut
aamma Nunavik nunatsinnilu inuuusuttut siunnersuummut isummersimanersut.

Tulliullugu pilersaarussiaqqaq ilisaritinneqassaaq, tassunga ilanngullugu aningaasaalersorneqarnissaa
kiisalu Nordisk Ministerråd qanoq aningaasalersueqataanissamut soqtiginnitsignerq.

Nassuaat naggaserneqarpoq ingerlariaqqinnissamut kaammattuummik.

Nunavut-ip Nunavik-illu pilersaarummi soqutigisaat

Nunavut

Nassuaammut siulianeersumut atatillugu Nunavut atassuteqarfingeqareersimavoq inuuusuttut nammingersortoqarfinni marluusuni paarlasseqatigiilluni programmiliornissaannut periarfissat qulaajarniarlugit. Nassuaammut uunga atatillugu atassuteqarfingisat annertusineqarsimapput pimoorussinerulerlutilu, taamaattorli Nunavut-imi politikkimut attuumassuteqartut tikinnejqarsimanatik.

Taamaallilluni Inuussutisarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi sinniisoq Iqalunniisimavoq Nuna job-imik aaqqissuussinissamut periarfissat oqaloqatigiissutiginiarlugit Nunavut-imi peqataasinnaasunik assigiinngitsunik pissarsiniaatigaluni. Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi ataatsimiinnerit sioqqullugit oqaloqatigiissutissiaq Government of Nunavut-imut oqaloqatigiissutissaq nassiuinneqarsimavoq qanoq siunertaqarneq takussutissikkumallugu, tak. bil. 1.

Inuussutissarsiornermut Sulisoqarnermullu Naalakkersuisoqarfifup sinniisua Nunavut-imi Namminersorlutik Oqartussat pisortaqafrianik ataatsimeeqateqarpoq, taannami Nunavut-imi atassuteqarfitta pingaarnersaattut Naalakkersuisoqarfimmiit innersuunneqarsimammat. Taassuma saniatigut ataatsimeeqatigineqarput Nunavut-imi Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik, Intergovernmental Affairsip Naalakkersuisoqarfia taamatullu Arctic College. Ataatsimiinnerit tamarmik atorfilittanik ataatsimeeqateqarnerupput.

Tamarmik siunissami Nuna job-imik aaqqiissuussisoqarsinnaanera isumalluarfigaat isumaqarlutillu tas-suuna aamma Kalaallit Nunaata Nunavut-illu akornanni paarlasseqattigittarnissamut alloriarnerusoq annertoog. Aammattaaq malunnarpooq pilersaarut politikkikkut tapersensorluassangatinneqartoq, tassami pilersaarut Nunavut-imi naalakkersoqatigiit pilersaarutaannut naleqquteqimmat. Taamaakkaluartoq pilersaarutip Naalakkersuisunut saqqummiunissaa iluatsinneqanngilaq, tamannalu pissuteqarpoq Nunavut-imi allaffissornikkut ingerlatsisoqarfiata naalakkersuisoqarfik sorleq aqqusaarneqassanersoq paasiumpinaatsimmassuk. Aatsaat tamanna qulaarneqareerpat pilersaarut politikerinut saqqummiun-neqarsinnaanngussaaq, ajoraluartumilli uuma allannerani suli piviusunngorsinnaasimanngilaq.

Ataatsimiittarnerni makku qitiutinnejqarput: pilersaarutip siunertaa; pilersaarutip aaqqissuunneqarnissa, najugaqariaatsit assigiinngitsut ilusilerneqarnissaat; eqqarsaatigineqartut kikkuunersut peqataasus-sallu toqqarneqartarnissaat; najugaqarnerup sivisussusissaa ukiullu qanoq ilineraniussanersoq; Nunavut-imi inissiivigineqarsinnaasut kiisalu najugaqarnermi suliffiusinnaasut.

Isumaqtigiissutigineqarpoq pilersaarummi siunertat pingaarnertigut kulturimut attuumassuteqartut, tassa periarfissiissalluni avannaarsuani allami inooriaatsip misigisaqarfinginissaanut, kulturi oqaatsillu Nunavut-imiinermi ulluinnarni ilaassasut, tassani aamma suliffeqarfifit eqqarsaatigineqarput. Taamaallilluni suliffimmi misilittagaqalernissaq siunnerfigineqanngilaq, ataasiakkaalli periarfissinniarlugit inuu-nermi misilittagaqarnissamik ataasiakkaallu ilisimasaqarfii annertusassallugit.

Pilersaarutip nammineq aaqqissuunneqarnissaani Nunavut eqqarsaatigalugu peqataatinneqartussat assi-giinngitsut amerlaqaat, tamarmillu takorloorpaat pingaartumik Inuit Kattuffeqarfii peqataatinneqar-umaartut. Tamatumma kingunerissavaa pilersaarutip piareersarneranut piffissaq sivisunerusoq atortari-aqassammatt, tassami peqataatinneqartussat amerlaqisut akuliunniartariaqarmata. Nuna job-imik aaqqis-suussineq taamaalilluni piaarnerpaamik 2014-imi aallartisarneqarsinnaavoq, pilersarusiornerli 2013 aallartinnerani aallartereertariaqarluni.

Ataatsimiinnerni siunnerfigineqartut eqqartorneqarneranni pingaartinneqarpoq inuuusuttut inersimasutut pisussaaffeqalereersimassasut, taamaattumik ukiussatut siunniussaq 18-iniit 30-nut naleqqussori-neqarpoq. Paarlaasseqatigiinnermi najugaqartitaaneq naammassineqarsinnaaqqullugu pingaartillugu isiginiarneqarpoq inuuusuttut anersaakkut nukittuujusariaqartut, inooqatigiinnermi tunngavissarissaarlu-tik aammalu tuluttut piginnaaneqalaarnissaq pisariaqassalluni. Kiisalu pisariaqartussaavoq pineqaatis-sinneqarsimannnginnissaq. Pilersaarut iluatsissappat pingaaruteqarluinnartussaavoq peqataasussanik eqqortunik toqqaanissaq, taamaattumik toqqaasarnerup ingerlanneqarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq.

Najugaqarnerup sivisussusia aamma eqqartorneqangaatsiarpoq. Nunavut-imut saqqummiussami Inuu-sutissarsiornermut Sulisoqarnermullu Naalakkersuisoqarfiiup siunnersutigisimavaa sap. ak. 6-8. Arlallit isumaqarput ilimanarsinnaasoq inuuusuttut qasunarisinnaagaat angerlarsinnaallutilluunniit, taamaalippallu piffissaq naanagu uniinnarsinnaallutik. Allalli isumaqarput najugaqarneq ima sivi-sutigisariaqartoq peqataasut inooriaaseq tikitaminni atuuttoq paasisaqarfigisinnaassallugu.

Sivisussusissaanulli aalajangiisuulluinnartussaavoq najugaqarneq qanoq ilusilerneqarsimansoq. Ilaatigut oqallisigineqarpoq najugaqarnermut akulerunneqarsinnaasoq aallaqqaasiullugu tuluttut kursu-snermik imaluunniit højskolemiinnermik, Piqqusilerivvik Kangerlugaapiq-imiitoq imaluunniit im-maqa tamaasa. Illoqarfiit arlaqarnerusut peqataatinneqarsinnaanerannut periarfissat aamma eqqartor-neqarput. Ilaatigut oqallisigineqararluni illoqarfiit assigiinngitsut assigiinngitsunik suliffissaqartartut, taamaalilluni illoqarfiit ilaanni meeqqerinertervik suliaqartoqarsinnaavoq, illoqarfimmi allami takornaria-lerinertervik, illoqarfiillu pingajuanni sammineqarsinnaallutik isiginnaartitsineq nipilarsornerlu.

Aamma pingaartinneqarpoq peqataasut akissarsialimmik suliffeqartinneqassangitsut, namminnerli piumassutsiminnik sulissallutik, Nunavut-miimmik kissaatigineqanngilaq Nuna job-imik aaqqissuussine-rup namminneq aaqqissuussinitik unammillissagai, soorlu inuuusuttut aasaanerani suliffinnik misiliisar-nerat. Aamma kissaatiginartingeqaat Nuna job-imik aaqqissuussinermi peqataasut tamaani innut-taasunit tigumminneqartussaagaluanik tigusinissaat.

Najugaqarnerup sivisussusissaanut uiggiullugu oqallisigineqarpoq ukiup qanoq ilinerani pisassanersoq paarlaasseqatigiittarneq iluatsisimaarflussappat. Kalaallit nunatsinniit eqqarsaataasimavoq paarlaas-seqatigiittarneq aasaanerani pisassasoq. Ajornartorsiutitariinnarpaali Nunavut-imik illoqarfiit arlallit aasaanerani inuerutaasavittarmata, amerlaqisummi feriarlutik aallarsimasarmata. Aappaatigulli Nunavut-imik aasaanerani inissaqartitsiniarneq ajornannginnerugaluuaqaaq.

Inissiat nalinginnaasumik amigaataaqaat, pingaartumik Nunavut-ip illoqarfiisa annersaanni, Iqaluit-ni, taamaattumik ilimanartussaqaq peqataasut angerlarsimaffioreersuni najugaqartarnissaat, naak paasis-sutissiinerpaasussaagaluartoq Nunavut-imik ulluinnarni inuuneq qanoq innersoq. Taamaattumik ili-manarnerpaavoq peqataasut tamarmik amerlasuulluunniit kollegieni ataatsimulluunniit ineqarfiusuni najugaqartarnissaat. Aasaanerani kollegieni inissat inoqarneq ajorput, taamatullumi aamma suleqataasut ineqarfii arlaqaqisut aasaanerani inoqarneq ajortut.

Nunavik

Nuna job-imi aaqqissuussineq pillugu nalunaarusiap siuliani kattuffik Makivik atassuteqarfingineqarpoq, taannami Nunavik sinnerlugu oqaaseqartartuummat. Makivik-li saaffiginnissummut iliuuseqanngilaq. Taamaattumik Inuussutissarsiutinut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik Makivik-mut saaffiginneqqippoq nalunaarusiamut uunga atatillugu paasissutisseqqulluta Nuna job-itut aaqqissuussisoqassagaluarpat soqtiginnissinnaanersut. Makivik-li tassa suli Inuussutissarsiutinut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut akissuteqarsimanngilaq.

Kalaallit inuusuttatta akornanni aaqqissu- ussinerup atornissaanut soqutiginninneq

Inuussutissarsiutinut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup misilissimagaluarpa kalaallit inuusuttaasa pilersaarummut qanoq soqutiginnitsignerat qulaajarniarlugu. Naalakkersuisoqarfiup taamaattumik inuusuttut kattuffiat Sorlak atassuteqarfigisimavaa, taassumalu Nuna job-imik aaqqissuussinissaq iluaralugulu soqutigilluinnarpaa, kattuffiummi sivitsortumik Kalaallit Nunaata Nanavik-illu paarlaasseqatigiittarnissaat soqutigisarisimammag.

Sorlak taassuma saniatigut inuusuttunik 18-iniit 28-nik ukiulinnik katersuutsitsisimavoq siunnerfigineqartut oqaloqatigiissinniarlugit. Naalakkersuisoqarfiup sinnisuata pilersaarut gruppimut saqqummiuppa, tamatumalu kingorna uummaarissumik oqallitoqarsimavoq. Siunnerfigineqartup gruppiata tamarmiusup Nuna job-imik aaqqissuussisoqarsinnaanera isumalluarfigaat, gruppimilu ilaatigut oqaloqatigiissutigineqarput pilersaarutip siunertaa, siunnerfigineqartut, inissaqartitseriaatsit, najugaqarnissap sivisussusia, akissarsiaqassanersut akissarsiaqassannginnersullunniit, suliassap suussusia, suline-rup sumiinnersa, sulineq akissarsiaqarfiusanginnersoq akissarsiaqarfagineqassanersorluunniit, suliap qanoq ittuunissaa, suliffiup sivisussusia, sulilluni najugaqaatigaluni oqaatsinik ilinniartoqarsinnaanersoq pilersaarullu najugaqarfinnut aarlaqarnerusunut siaruqeqarsinnaanersoq.

Oqaloqatigiissutigineqarpoq siunnerfigsat 18-niit 30-nut ukiullit naleqqunnersoq, imaluunniit ukiuisa nikinganerat annikillertariaqarnersoq. Inerniliunneqarpoq 18-iniit 30-nut naleqquttusoq. Isu-maqatigiissutigineqarporli tuluttoorsinnaanermut piumasaqaatit sakkortuallaartariaqannngitsut – pingaartumik peqataasoq kalaallisut pikkorissuussasooq, tassami inuktitut, Nunavut-mi atorneqartut, kalaallillu oqaasii imminnut qaneqimmata. Arlaqartut isiginiarpaat aamma Nuna job-imik aaqqissuussineq kalaallit inuusuttaannut periarfissiilluartoq, tuluttut pikkorippallaanngikkaluartut paarlasseqatiginni peqataasinnaanngorlugit. Paarlasseqatigiinnermut periarfissat allat tamarmik peqataaniarlutik qinnuteqartunut sakkortuumik tuluttoorsinnaanissamik piumasaqaateqarmata.

Isumaqtigiissutigineqarpoq, pitsaanerpaassasoq ilaqtariinnut inissiisinnaagaanni, taamaaliornikkumi peqataasut inuiqatigiinnut akuliutivinnissaminut periarfiginnerussammata paasisaqrfiginerussallugulu Nunavut-ermit qanoq inooriaaseqarnersut. Inissiivissaq najugaqaatigiinniitneqassappat kollegieniitinneqassappalluunniit allanik kalaaleqarfiungngitsuni, peqataasut inuiqatiginnut akuliunnissaminut tessaniinnerminni periarfissaqangaanngillat. Najugaqaatigiiffit kollegiellu tamaakkaluartoq akuerineqarsinnaapput Nunavut-imi najugaqartunik atuaqateqartitaappata. Saniatigut oqaloqatigiissutigineqarpoq imaassinnaasoq peqataasut angajullit kollegiemiikkusunnerussasut ilaqtariinniitaanis-saminiit, taamaattumik siunnersuutigineqarpoq soorlu 25-niit ukiullit namminneq sumiikkusunnertik alajangertassagaat.

Oqaloqatigiissutigineqarpoq sap. 6-8 sivisualaassanersoq, peqataasut ilaat taamak sivisutigisumik najugaqarfimmiissinnaanavianngimmata, soorlu ilinniartut, inuusuttut suliffeqartut imaluunniit inuusuttumeeraqartut. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq, angalaneq nikerartinneqarsinnaasoq imaalillugu, peqataasut ataatsikkut aallarunik ilaalli sap.ak. sisamaannarni tessaniillutik, allat sap. ak. 6-8 tessaniittut.

Saqqummiunneqarpoq siunnerfiit annertusineqarsinnaasut sulineq akissarsiaqarfiusappat ineqarnermut nerisaqarnermullu peqataasut isumallusiinnarnagit. Saniatigut saqqummiunneqarpoq, sulineq akissarsiaqarfiusappat akissarsiaqarfiusangippalluunniit, pitsaanerussasooq aningaasat amerlanngitsukkaarlugit tunniunneqartarpata najugaqarneranni soorlu ullut 14-ikkaarlugit. Taamaaliornikkut

peqataasut aningasaatiminik aqutsisinnaajunnaarnissaat pinngitsoorneqarsinnaammatt najugaqarnerup naalernerani aningaasassaaruttoornissamit.

Siunnersuutigineqarpoq sap. ak.-nut akunnerit suliffissat 30-t naleqquttuussasut. Taamaaliornikkummi sammisassanut allanut periarfissaqalissaq, sivisoorujussuarmik sulinngiffeqartittarnagit susasaaleqeinqinammata.

Isumassarsiaq peqataasussat Nuummut Oqaatsinik Ilinniarfimmi tuluttut sungiusartinneqartarnissaat annertuumik tapersorsorneqarpoq. Nunavut-imi najugaqartussanut oqaatsitigut tunuliaqtassatigut nukittorsaataasussaavoq peqataasullu ataatsimoorsinnaanerannut aallartinnagit nukitorsaataasussaalluni.

Nunavut-imi allaffimmiut oqaloqatigneranni saqqummiunneqarsimavoq paarlaasseqatigiinneq Nunavut-imi illoqarfinnut assigiinngitsunut siaruarneqarsinnaasoq, illoqarfimmi tamarmik immikkut sulifinnik ingerlatsivummata. Iqaluit-ni soorlu Day Camps-imi sulisoqarsinnaavoq, illoqarfinni allani takornariaqarneq ingerlanneqartoq. Isuma taanna siunnerfigineqartut iluarisimaarpaat, tassami piffiit atasiakkaat inuuusuttunit ornissallugit kajungernarnerusinnaammata.

Ataatsimut naliliisoqarsinnaavoq siunnerfigineqartuniit pilersaarusiaq tapersorsorluarneqartoq.

Nuna job-imik aaqqissuus-
sinermik pilersitsinissamut
nassuaat

Nordisk Ministerrådip pilersaarutip taper- sersornissaanut soqutiginninnera

Nordisk Ministerrådip Nuna job tapersorsiarsinnaanngilaa aningaasatigut allaffissornerulluunniit aaqqissuussivigneratigut.

Pilersarusiaqqaq

Kalaallit inuuusuttaasa kattuffianit Sorlak-mit Nunavut-imilu atorfilittanit kaammattuilluni nalunaaru-teqarneq tunulequtaralugu tunngavissaqarluarpoq Nunavut eqqarsaatigalugu Nuna job-imik aaqqissuus-sineq piviusunngortinniassallugu.

Nordjobb isumasioreerlugu, taakkumi paarlaasseqatigiittarnermi aallarteriarneq programmilornerlu misilittagaqarfereermatigik, paasinarsivoq pilersarusiaqqaq suliarisariaqartoq inuuusuttut kattuffiillu soqutiginninnerat takuniarlugu sappinngisamik piviusorpalaartumik. Inuuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik taamaattumik pilersarusiaqqaamik ilusiliivoq, siunnerfigineqartut Nunavut-imilu atorfiliittat akissutaat periarfissaqartikkumallugit.

Pilersarusiaqqaap takutissappagu soqutigineqartoq paarlaasseqatigiittarnermut programmissaq ilusiler-sorneqarsinnaammat.

Siunertaq

Pilersarusiaqqaap siunnertaata siunnersummik siunnersuuteqartut siunnersuutaattut siunertaqarpoq: Inuuusuttut nunatsinniittut Nunavut-imiittullu periarfississallugit avannaarsuani nunami allami misigisaqartissallugit suliffissaannik, najugaqarfissaannik kulturikkullu ingerlatsivinni peqataanissaannut periarfississallugit, taamaaliornikkut inuuusuttut allat inooriaasiannik, oqaasiinik kulturiannillu ilisi-masaqarnerulersissallugit.

Siunnersuuteqartut siunnersuutaanniit allaassutigaa nammeneq piumassuseq malillugu sulinerusus-saammat akissarsiorniunani. Taama ilusiliisimanermut tunngaviunerpaavoq Nunavut-ip kissaatiginggimmag Nunavut-imi pilersaarutinut assingusunut unammillertunngussasoq, soorlu inuuusuttamik aasaanersni suliffinnik misiliisinneqartarnerannut. Tulliullugu nammeneq piumassuseq malillugu sulineq ataasiakkaat sulisinnaanermut akuersissutinik pissarsiniaqqaartariaqassanngimmata, taamalu pilersaarutip aqunniarneranut oqilisaataasussaalluni.

Periarfissinniakkat pilersarusiaqqaallu misisornera

Pilersarusiaqqaq pissutissaqavissumik siunnersuutigineqaqqaartunit killiliiffigineqarneruvoq tunngavigalugillu inuuusuttut akisussaassuseqartut 18-init 30-nut ukiullit paarlaasseqatigiittassasut Kalaallit Nunaata Nunavut-lu akornanni. Taama killiliisoqartariaqarsimavoq Nunavut-ip piumasai inuuusuttut pilersaarummi peqataasussat akisussaassuseqassasut naammassisinnaajumallugit pilersarusiaqqaallu misilinnejarnissaa oqilileriffiginiarlugu.

Peqataasussat toqgarneqassapput sinerissami Piareersarfii siunnersortaat suleqatigalugit. Pingartin-neqarpoq peqataasut tarnikkut inuunermilu tunulequtarissaarnissaat, oqaatsitigut pisariaqartutigut pisinnaasaqarnissaat, taamaalillutik najugaqarnertik anigorluarsinnaaqquullugu.

Piffissaa sumiinnissaalu

Paarlaasseqatigiinnissaq eqqarsaatigalugu siunnersuutigineqarpoq juni-juli 2014 ingerlanneqarumaartoq inuuusuttut Kalaallit Nunaanniit 15-it peqataasoralugit, taakkulu neqeroorfigineqassasut sap.ak. 4-8 Nunavut-imi Iqaluit-ni najugaqartussangorlugit, kiisalu inuuusuttut 15-it Nunavut-miit, taakkulu neqeroorfigineqassasut Kalaallit Nunaanni illoqarfinni annerusuni najugaqarnissamut. Paarlaasseqatigiinnerup iluatsilluarnissaa qulakkeerniarlugu siunnersuutigineqarpoq, Kalaallit Nunaanniit peqataasussat tamarmik Nunavut-mi illoqarfimmut ataatsimut ingerlatinneqassasut, Nunavullu peqataatitai Kalaallit Nunaanni illoqarfimmut ataatsimut ingerlatinneqassasut. Nunavut-mi inissaminiivippoq illoqarfifiia annersaannut Iqaluit-nut ingerlatitsinissaq, taakkumi periarfissaqarnerpaapput naleqquttimik suliffisaqartitsinissamut illersorneqarsinnaasumillu najugaqartisinissamut. Siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni illoqarfik angisuujuusasoq soorlu Nuuk, Sisimiut, Ilulissat imaluunniit Qaqortoq.

Peqataasusanut program-i

Pileraususiaqqaami siunnersuutigineqarpoq angalaneq angalaqatigiissitsinertut aaqqissuunneqassasoq, kulturikkut ingerlanneqartussat ataatsimoorussaassallutik, peqataasulli ataasiakkaat ineqarnikkut suliffeqarnikkullu immikkoortitaarlugit aaqqissuussivigineqassallutik.

Sulineq aaqqissuunneqassaaq akissarsiaqarfiunngitsumik nammineq piumassutsimik sulinertut soorlu pisortat suliffeqarfifii suliffinnilu namminersortuni. Assersuutitut taaneqarsinnaaput: Meeqeriviit, nutarterinerni ajornanngitsuni eqqianermilu, allaffimmi ikuunnermi, inuussutissarsiutini ingerlareersuni peqataanermi, kulturikkut aaqqissuussinerni peqataanermi il.il.

Kissaatigineqarpoq peqataasut angerlarsimaffinni inissinneqarnissaat, Iqaluit-nili inissiat ajornartorsi-utaaqimmata ilimanarsinnaavoq kollegieni ineeqqaniluunniit attartukkani najugaqartinneqarnissaat. Najugaqarfik periarfeqartillugu najugarineqartunut naleqquttuussaaq, inuuusuttullu ulluinnarni pisussaaf-finnut soorlu nerisassiornermut, illulerinermut il.il. peqataatinneqassaaq.

Iqaluit-niinneq tapertaqartinneqarsinnaavoq Nuummi Sisimiuniiluunniit oqaatsitigut pikkorissarnermik amma/imaluunniit højskolemiinnermik, Piqqusilerivvik-mi Kangerlugaapiq-imiittumi. Kaammat-tuutigi-neqarporli pileraarummut ataqatigiissitsusuusoq periarfissaqartinneqassasoq kingusinnerusuk-ku allatut katiterisinnaanissamut.

Aaqqissuussaaneq

Siunnersuutigineqarpoq nuna nassitsisuusoq pileraarutip aqunneqarneranut, angalanermut inuuusuttullu najugaqarnerannut aningaasartuutit tamaasa akilissagai. Nunap tigusisussap isumagissavaai nammineq piumassutsimik suliffissaq ineqarnissarlu kiisalu kulturikkut aaqqissuussinernut peqataatitsisarneq na-jukkami takornariartitsisartumit aqunneqartuni.

Saniatigut siunnersuutigineqarpoq, Kalaallit Nunaanni piffissap ilaannaa sulisartumik pileraarummut pisortatut atorfinititsisoqassasoq 1. august 2013 miss.-niit 31. august 2014 missaanut. Nunavut amma pileraarummut pisortassamik atorfinititsisariaqassaaq pileraarut tasamani naammassineqar-sinnaaqqullugu, tassanilu Nunavut nammineq aningaasaliisuusariaqarpoq.

Pileraarummut pisortasut marluk pileraarutip piareersaasiornissaa tamaat isumagissavaat, tassunga ilanngullugit fondinut qinnuteqaatit, paarlaasseqatigiinnermi najugaqarnerup ilusilersoneqarnissaa,

paasissutissanik pissaqartitsinissaq, inuussutissarsiutinik ingerlatsiviusut atassuteqarfingissallugit ilaati-gullu immaqa ilaqtariit najugaqarfissat il.il. Pilersaarummut pisortasut taamatuttaaq paarlaasseqatigi-innermi najugaqarneq tamaat naammassineqarsinnaatissavaat aamma immaqa paarlaasseqatigiinnermi peqataasut angalaqatigisassallugit. Taamattaarlu pilersaarummut pisortasut isumagissavaat pilersaarutaasimasup naliliiffingineqarnissaa.

Naliliineq

Pilersarusiaqqaaq naliliiffingineqassaaq ukiakkut 2014 pilersaarutilu pilersarusiorissaallaaserineqasaq saqqummiunneqarlunilu UP 2015-mi.

Pilersarusiaqqaamut aningaasartuutissatut missingersuutit

Ataaniippuit pilersarusiaqqaap 2013-mit 2014-imut ingerlanneqarnissaanut aningaasartuutissatut missingersuusiat.

2013-imut aningaasartuutissanut missingersuutit:

Oqaaseqaatit:

- Naatsorsuutinut ilaatinneqarpoq piffissami ilaannakumi pilersaarummut atorfekartitinissaq 1.august-31.december .
- Naatsorsuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanniit Nunavut-mut angalaqatigitoqassasoq Memorandum of Understanding isumaqatiginiariartorlugu atsioqatigiifigiartorlugulu. Angalaqatigiilli Nunavut-imeersut aamma aggersarneqarsinnaapput, taamaassappallu anngaaasartuut taanna peerneqartussaavoq.

Aningaasartuutissat	Aningaasartai
Pilersaarummut pisortaq	125.000 kr.
Nunavut-mut angalaqatigii	82.000 kr.
Paasissutissiinermut atortussat	80.000 – 100.000 kr.
Katillugit	287.000 – 307.000 kr.

2014-imut aningaasartuutissatut pilersaarutit

Oqaaseqaatit:

- Pilersarusiamut ilaannakortumik pisortaqartitsinissaq 1.januarimiit 30- aprilimut ilaatinneqarpoq, piffissamilli tamakkiisumik atuiffiussalluni 1. maj-imut 31. augustimut.
- Naatsorsuutigineqarpoq Iqaluit tungaannut Nuummiit ataatsimut angalasoqassasoq. Taamaattumik naatsorsuutigisariaqarpoq Nuummeersuunngitsut timmisartorlutik tikikkumaartut. Naatsorsuutigineqarpoq agguaqatigisillugu billetsi Nuuliarnermut 6000 kr-qarumaartoq inunnut 15-inut.
- Inuit 16-it angalanerat ineqarnerallu, naatsorsuutigineqarpummi atuartut 15 + pisortaq.
- Nerisat/kaasarfimmiussat naatsorsorneqarput peqataasut ilaqtariinni inissinneqarsinnaangninnisaat aallaavigalugu taamaattumillu nerisassarsiutissinneqassallutik. Iqaluit-ni nerisassat akisoqim-mata naatsorsuutigineqarpoq peqataasumut ataatsimut ullormut 200 kr-nik nerisassarsiutissaqarnissaq.

Aningaasartuutit	Aningaasat
Pileraarusiamut pisortaq	500.000 kr.
Ullormusiat pisortamut (sap.ak.8)	22.400 kr.
Angalaneq Nuuk uterl. (inuit 15)	90.000 kr.
Angalaneq Nuuk – Iqaluit uterl. (inuit 16)	136.000 kr.
Ineqarneq Iqaluit (sap.ak.8 inuit 16)	192.000 kr.
Nerisat/kaasarfimmiut (sap.ak.8 inuit 15)	180.000 kr.
Kulturikkut Nuummi aaqqissuussinerit inuusut- tunut Nunavut-meersunut	100.000 kr.
Katillugit	1.220.400 kr.

**Oqaatsinut sap.ak. ataaseq sungiusarnermi immikkut aningaasartuutissat, periarfiusin-
naavoq aamma Nunavut-mi højskolerneq**

Oqaaseqaatit:

- Nerisanut/ineqarnermut naatsuinermermi aallaavagineqarpoq peqataasut sømandshjemmimi najugaqarnissaat. Kollegieni najugaqarsinnaappata qularnanngitsumik aningaasartuutit appangaatsiassapput. Immikkut aningaasartuutissanut ilaatinneqarputtaaq Iqaluit-ni nerisaqarneq ineqarnerlu annikinnerussasut najugaqarneq sap. ak. ataaseq sivikinnerussappat.

Aningaasartuutit	Aningaasat
Atuartitsineq	25.000 kr.
Ininik attartorneq	35.000 kr.
Immikkut aningaasartuutit nerisat/najugaq	80.000 kr.
Katillugit	140.000 Kr.

Pileraarusiaqqaap naammassinissaanut aningaasartuutit tamarmiusut

Pileraarusiaqqaap qulaani allaaserineqartutut naammassineqassappat.

Aningaasartuutit	Aningaasat
Aningaasartuutit 2013-imut	307.000
Aningaasartuutit 2014-imut	1.220.400
Oqaatsinut sungiusarnermi immikkut anin- gaasartuutit	140.000
Katillugit	1.667.400

Pilersaarusiaqqaap aningaasalersorneqarnissaa

Nordisk Ministerrådip pilersaaruteqqaamut aningaasalersueqataanissaq allaffissornikkulluunniit peqataanissaq peqataaffiginianngilaa. Taamaammat pilersaarusiaqqaap ingerlanneqarnissaanut apeqqutaalerpoq allatigut aningaasalersorneqarnissaa, aningaasartuutinut matussusiisussarsiorluni aningaasaateqarfinnik aningaasaliisusanik ujartuisoqartariaqassaaq. Inatsisartut Nuna Job pillugu pilersaarusiaqqaaq akuersissutigippassuk Naalakkersuisoqarfuiup ingerlatitseqqittussap akisussaaffigisussa-assavaa aningaasaateqarfinnut aningaasaliisinnaasunik ujartuinissaq.

Innersuussinerit

Misissuereernerit Nuna job-ip nalunaarusiornerini marluusuniitut aallaavigalugit maanna kaammat-tuutigineqarpoq Nuna job-imut pilersaarasiaqqaaq nassuaammi uani allaaserineratut isikkoqartillugu akuersissutigineqassasoq.